

za potrebne preuredbe in olajšave v šolskeje postavi.

Gospodarske stvari.

Na kaj morajo kupci deteljnega semena letos posebno paziti.

Znano je, da je lansko leto pridelek semena rudeče ali slovenske detelje zelo slabo se obnesel. Ne le v našem cesarstvu, tudi zvonaj na Nemškem so malo prida deteljnega semena pridelali. Za tega del bodo semenski kupci morda po Amerikanskem semenu segli in tega svojim odbiraljem ponujali in priporočali v nakup. Ali seme Amerikanske detelje se v naših krajih slabo obnese. Košnja take detelje je v drugem in tretjem letu silno pičila.

Kdor si hoče toraj letos deteljnega semena, kar ga je v Evropi pridelanega, dobiti, naj toraj ne gleda preveč na ceno. Rajši par krajcarjev več plačati in kaj zanesljivega kupiti, kakor pa ceneje za slabo blago denar zametavati. Tudi po večji kaljivosti Amerikanskega semena se kupec ne sme dati premotiti. Letos bode kaljivnost semena amerikanske detelje dosti večja od one domačih sort. Mogoče, da doseže 90%, med tem ko se bode kaljivnost domače detelje okoli 80% sukala.

Tudi po zvonajnem pogledu se kupec ne sme dati premotiti. Naj je zrno trde in gladke lupine, to ne sme k prenašemu nakupu vzvabiti. Sicer je res, da je seme, v katerem je veliko sivozelenih ali rujavih zrn zlasti če so ta še nagrbčena, sumljivo in da se je takega semena treba ogibati.

Blago črste žoltovioličaste barve je seveda najboljše in zaslučuje, da se mu pred drugim prednost daje. Vendar se mora pa tudi v poštev jemati, da je lansko leto mnogo deževalo in tedaj požeto semensko deteljo pogosto zmocilo, da je toraj seme tudi malo manj jasne in lepe barve, vkljub temu pa vendar še lahko dobro kaljivo.

Toraj živa, črsta barva ni za vse skoz in skoz zanesljivo znamenje, da je seme na vsak način dobro.

Dostikrat se primeri, da ima tudi najlepše blago na pogled 30—50% nekaljivih zrn v sebi, ki trda ostanejo in ne poženejo.

Le natančna, stvari primerna preskušnja blaga, kakoršne so v uradih, v katerih se semena preskušavajo, le taka preskušnja je popolnoma zanesljiva. Letos bi se take preskušnje z deteljnim semenom ne smele v nemar puščati od strani tistega, kateri se hoče večje škode obvarovati.

Tudi se je treba pri nakupu podvizati,

kdor noče, da se mu poreče: „Tistim, ki pridejo prekasno, so ostanki dobri“.

Delo v vinogradih med letom.

6. Kolitev. Prva kop, kolitev in prva vezatev (s šibicami) je trojno delo, katero hoče biti zaporedoma ter brez odlašanja opravljeno, kajti v ravno prekopano zemljo da se kol globeje poriniti, da ga potem vihar ne more omajati ali pa podreti, in vezačice, količem za petami, lahko enega pokličejo, ako bi se našla trta brez kola.

Narboljše kolje je mecesnovo, kostanjevo, jesenovo, rožnikovo od mačke; — leskovo in jelovo ni trpežno, hrastovo se na solnci rado usloči. Kol naj bo kratko ošpičen in to na obeh konceh, če je kalan. K nizki trti, zlasti grobanici postavi se nizek kol, k visoki trti visok kol in sicer mimo korenin, tedaj 1 dm. od trte na gorju, v strminah pa na doleno stran in pa navpič! Tu pa tam rabijo mesto dragega kolja debelo žico ali drat, ki je od stebriča do stebriča napeljana, katere se trta se svojimi viticami oprijemlje. V takih vinogradih je trsje v vrstah nasajeno.

7. Vezatev druga vrši se z namočeno rženo slamo, kadar so mladike že kakih 5 dm. dolge. Po potrebi veže se tudi še v tretjič. Med cvetjem in pa, kadar je grozdje „v moki“, ne daj si med trsjem nobenega posla.

(Dalje prih.)

Telegrafni urad potrebuje za telegraf v južnem Štajerskem in Dalmaciji na leto 2000—4000 telegrafnih štang borovih 7—11 metrov dolgih, 145—170 milimetrov ob zgornjem konci v prerezu debelih. Med Slov. Bistrico in Štormi jih bodo še namakali v bakrenem vitriolu. Ponudbe pismene sprejema c. k. pošto ravnateljstvo v Gradci do 10. maja t. l.

Sejmi. 16. aprila Kozje, 19. aprila Gradec. 20. aprila sv. Ilj pri Slov. Gradci.

Dopisi.

Iz Konjic. (Volitev v okrajni zastop.) Dne 10. marca imela je kmetska skupina volitev v okrajni zastop. Pri volitvi ste se razločevale dve stranki: Narodna in liberalna. Narodna stranka se je v hiši g. Družkoviča sešla, 10 kandidatov postavila. In ti so bili: Peter Dobnik, Janez Rudolf, Martin Vivot, Rok Črešnar, Matija Jurše, Juri Zorko, Jernej Gradišnik, Matija Fijauš, Juri Leskovar in Franc Koprivnik. Vodili so nas č. g. Anton Slatinšek iz št. Jungerte, in tudi vsega spoštovanja vredni g. Dr. Anton Prus, ker so še celo svojega pisarja dali, da nam je listke hitreje ko mogoče ponatisnil, ker nam je že

čas kratek hodil. Tako smo potem vsak s svojim listom šli na volišče, pa smo že volitev v komisijon zamudili, in je uže liberalna stranka za mizo sedela. Sicer nam pa ta zamuda nič ni škodovala, ker smo tako še celo od one stranke imeli svojega moža v komisijonu in ob enem smo tudi bili popolnoma zložni. Na tanko ob 10 uri začela se je volitev in primerilo se je, da je liberalna stranka koj od začetka blizo 20 glasov imela. Mislili so vže, da je zmaga jihova. Ali prevarili so se, takoj se je zasuknil drugi veter, in pride narodna stranka na vrsto in zaporedoma zložno volila, in ker so vsi stanovitni ostali, se ni ne eden gori imenovanih kandidatov poizgubil.

Po dokončani volitvi je g. župan Jarnej Gradišnik svojo besedo povzdignil rekoč: možje, nisem hotel več v okrajnem zastopu biti, pa na prigovarjanje volilcev sem zopet nastopil, pa to rečem gospodje, ako ste Nemci, bodite Nemci, ako ste pa Slovenci, bodimo popolnoma Slovenci na slovenskih tleh. Kaj mislite, dragi bralci, kak odgovor da je na to bil! Za „Pohorce“ so nas imeli. Same jeze in sovraštva do nas, niso vedeli potem družega kakor psovati in grditi nas, za kar smo se jim le smejali. Najhujši bil je Loški Ludvik Müller, pa le naj psujejo nas. Novo izvoljeni zastopniki so same poštene duše pravični in zvesti Slovincem. Ravno zato smo jim zaupanje dali. Nemčurji ne zaslužijo nobenega. Kdo in od kod pa je Müller? „Pohorec“ ni, iz Krajne tudi ni, slovenski domoljub tudi ni. S svojimi stariši je iz nemškega „Reicha“ privandral, in je silno zagrizen sovražnik Slovencev. Ravno zato smo pa njega in privržence iz okrajnega zastopa izbacnili. Nikdar več ne smejo na konja vplezati in v okrajni zastop prijahati. V terški skupini se je dne 8. in 9. marca strašansko zoper Dr. Antona Prusa agitiralo pa vendar je bil izvoljen in ko bi ne bil izvoljen, pa bi ga kmetske skupine izvolile. Tako upamo, da bode naš okrajni zastop po časi popolnoma naroden in slovensk, kar vsak rodoljub iz srca želi! Bog daj.

Kmet slovenski.

Od Malenedelje. (Slabo vreme — celjski lisjak — učitelj). Komaj smo se grdega vremena znebili pa ga zopet imamo. Delo povsod zaostaja, v goricah pa na polji. Kaže toraj na pozno leto. Celjski „lisjak“ ali „papir prijatelj“ pač ne ve, kaj pisari o slovenskih posojilnicah. Za božjo voljo gospod Glančnik, li ste tako nevedni ali tako neumni, da še kmeta za tako priprostega imate, kakor da bi on ne znal iz svojega lastnega prepričanja ali se posojilnice brigajo kaj za kmeta ali ne. Ali menda ni resnično, da se od časa, ko so nastale posojilnice, menje kmetov od nemških „Sparkass“ na boben devlje? Ne mislite g. Glančnik, da je kmet tako neumen, kakor vaš sinek

„kmečki prijatelj na papirji“. Najbolj pa menda vas in vaše črne nemškutarske pristaše še bodejo slovenske menjice, zavoljo katerih ste slobodno brez skrbij za nas kmete, — ker mi kmetje smo brez lisjačkega poduka itak zadosti o posojilnicah poučeni. Končno še imam omeniti, da nas je vrli gospod nadučitelj Srečko Pirc zapustil zavoljo vednega „špikanja“ od neke strani, ter se preselil v trg Veržej. S tem gospodom izgubi naša fara ne samo vrlega in v svoji stroki veččega učitelja marveč narodnega moža poštenjaka. Naj mu bode s tem cele naše fare očitna zahvala izrečena.

Božič Tonč.

Iz Špitaliča. (Kmetske zadeve. — Razne stvari.) Da kmetski stan leto za letom propada, to niso krive samo slabe letine, marveč tudi mnogo družih vzrokov. Eden teh vzrokov je gotovo ta, da kmet ne more svojih pridelkov, ali celo ne, ali pa po silno slabi ceni prodati; posebno kar zadeva vinogradni pridelek. Celó leto se vbogi kmetič trudi in upanje stavi na svoj vinograd, da ga bode v jeseni vsaj deloma „rešil“. Ali kaj pomaga potem, ako mu Bog milostno res podari nekaj veder vina, ker ga pa prodati ne more; ako je pa vendar tako „srečen“ da ga proda za kakih 13—15 gld. polovnjak (kakor je lani pri nas bilo) pa mora prehoditi svojih deset far, predno ga izpeča. Marsikteri kmet pa svoje vino doma popije, nemogoč ga prodati, ali pa rajši da bi ga „šenkali“, a denar za obresti, davek in druge stvari pa naj vzame potem če ima kje? Ako je pa potem primoran, svojo živino do naslednjega repa prodati, tedaj je uže „ta zadnja“. zakaj živinoreja je gotovo prva podlaga kmetijstvu. Kaj pa je vzrok tako slabi ceni vinstva? Gotovo nesrečno žganje pa umetno narejeno vino ali „kunstwein“. Poglejmo: krčme, v katerih se vino toči, so večidel prazne, a tiste „kamre“ ali žganjarije, so skoro pa vsaki dan natlačene kmetskega ljudstva, katero pri kupici „šnopsa“ telesno in duševno hira in — umira. O mnogokrat se pa žalostno prigodi, da nesrečni „šnopsar“ domov idoč, nezaveden v kaki luži zaspi in kje se prebudi? — v peklenskem breznu! In ako pomislimo dalje, koliko se narejenega vina po mestih in trgih iztoči — čeravno, je sicer postava zoper ponarejanje vina, ali kaj pomaga, le na papirji — potem ni čuda, da je naravno vino skoro čisto svojo ceno zgubilo. Ako bi torej vlada hotela djansko kmetskemu stanu pomagati, bi bil to eden prvih pripomočkov, da bi strogo prepovedala vse žganjarije in tudi vsako ponarejanje vina. Še nekoliko o tukajšnjih razmerah. Dne 18. marca je bil za našo občino Tolstivrh enoglasno zopet izvoljen dosedajni narodni župan J. Zorko. Upamo, da bode, kakor do sedaj, tudi v prihodnje slovensko uradoval ter

neustrašeno stal na strani Slovencev. — Tudi srenjski odbor in krajni šolski svet z načelnikom vred šteje same poštene, narodne može. Naj javno torej izrečem, da naša fara sme ponosna biti, ker šteje precejšnje število narodnozavedenih domoljubov a k večjemu bi se utegnil najti le eden — nemčur. Naj še to omenim, da tukaj beremo veliko število časnikov, kateri romajo od enega čitatelja do drugega, ker si vsak svojih ne more naročiti. Srčno zahvalo pa moramo izreči g. dr. Prusu v Konjicah, ki nam blagovoljno posojuje „Slov. Narod“ in „Südst. Post“. — Tukajšnji poštteni kmet J. Kukovič je bil zbog male bolezni dobil zdravila od Konjiške „šintnerce“; ali ko jih je nekaj povžil, je kmalu izdihnil svojo dušo; vsled tega so ga zdravniki raztelesili in, kakor sem slišal, nekaj znotrajnega mesá z zdravili vred v Gradec poslali, a „šintnerco“ pa zaprli. Ali bo kriva spoznana ali ne, to še ne vemo.

—k—

Iz Dobrne. V tretji letošnji skupščini kmetijske podpodružnice je oskrbnik posestva Lemberg, gosp. Kraner, razlagal o cepljenji ali požlahtnovanji dreves. Besedam sledilo je vmes razkazovanje, praktični poskusi. Med ostalim je govornik povdarjal način, kako smo doslej navadno cepili, to je: v sklad. Toto cepljenje je odsvetoval kot za drevo najbolj nevarno, ker ga najhuje rani. Namesto tega je priporočal priprosto cepljenje v žleb. Z nožem se namreč cepič dvakrat zareže v dolgosti 2 in pol centimetra ali 1 palca, da se dobi podoba trivoglata zagvozde. V isti dolgosti se zareže divjak odspodaj navzgor tako, da se prireza cepičeva priloga v zarezo divjakovo ter jo povsod napolni. Na tretje nezarezane strani cepičevej naj bode eno oko ali popek. Pri obvezovanji moramo paziti, da tisto oko ostane nezakrito, nezamašeno, nezadelano; motvozič, s katerim je cepič k divjaku vtrjen, naj se ovija nad in pod omenjenim očesom, katero naj izmed zavoja moli, luka, gleda. Zakaj? Če bi se zgornji del cepiča posušil ali kakor si bodi oškodoval, ostane vsaj spodnje oko celo in zdravo. Sklepoma je razlagal številnim poslušalcem in na srce pokladal, kako da sadjerejec ne sme drevesa pustiti samemu sebi, marveč ga mora obrezavati, snažiti, gnojiti, — oskrbovati.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar uže nekaj časa boleha v trebuhu, vendar sprejemajo prošnike, med temi je bil slovensk kmet iz Kranjskega, ki je za odpust edinega sina od vojaščine prosil. Hotel je nemški govoriti pa ker ni gladko šlo, nagovorijo ga cesar prijazno slovenski, in sedaj razloži slovenski svoje želje.

Želeti bilo bi, da bi tudi jihovi namestniki toliko slovenski znali. Cesarica je odpotovala na Nemško. Čehe in Dalmatince je razburil ukaz generalov Filipoviča in Jovanoviča, prvi je vsem oficirjem prepovedal tudi doma česki pogovarjati se, drugi pa je uvedel nemško uradovanje v Dalmaciji, kder prebivajo sami Hrvati zraven pešice Italijanov. — V državnem zboru so dvakrat liberalci dobili večino, ker še naših poslancev ni bilo vseh na Dunaji. V svojem veselju pa niso vedeli, kaj bi počeli in so tako samo nekaj českich prošenj za boljše nastavljenje kupčijskih zbornic vrgli pod klop in šolsko postavo za par dnij zavlekli. Sedaj je zopet zadosti naših poslancev vkup in liberalna nebesa zopet zaprta. — Koroški poslanec in suknjar Vetrinjski, ponemčeni Moro in slovenski odpadnik Matschnigg pa dva župana Seebacherja rogovilijo okolo Celovca, snujejo shode in rohnijo na Slovence: češ da ti „verstehen nur windisch, slovenisch aber nicht, kar je ravno tako pametno, kakor če bi rekli: Nemec razume samo švabski, nemški pa ne. — Kranjski nemškutarski zbor umira, ne bode več sklican in volitve bodo bržčas meseca maja. — V Linci so zmagali pri volitvah za mesto v 3. razredu prvokrat konservativci. — Morivci plem. Majlatha so baje njegov huzar Bereč, nek Piloty, Javor in Sponga. Prvi trije so zaprti, obstal pa ni nobeden nič; Sponga pa je pete odnesel, iščejo ga povsod pa najti ga ne morejo. — Karlovački srbski patrijarh Angjelič je srbskemu ministru na ljubo podelil Mraoviču škofsko posvečenje, da zamore postati v Belgradu nadškof namesto izgnanega prejšnjega glavarja srbske cerkve v Srbiji. — V Bosno in Hercegovine je moralo iz Olomuca 200 mož od ženijskega regimenta. Julija meseca smejo zadnji rezervisti domov.

Vnanje države. Francozi se strahovito orožajo, še deco šolsko vadijo v orožji, Pariz je tako daleč na okrog s šancami obdan, da je treba $\frac{1}{2}$ milijona vojakov za popolno obklojenje. Ob enem so Francozi nezadovoljni s svo politiko in toraj se sosedu uže bojijo nagle vojske. Bismark se je toraj pogrozil, rekoč, da udari z Avstrijo in Italijo vred na nje, če se ganejo. To je dalo povod, da sedaj povsod govorijo o nekšnej tajnej zvezi Nemčije, Avstrije in Italije proti Francozom. — Ruski car pojde 19. maja v Moskvo h kronanju in ostane tam do 12. junija. Slavni general Gurko pravi v nekeje spomenici, da za južno Rusijo največja nesreča so Judje, te je treba izgnati, ako se hoče narod rešiti. — Italijanski kralj name-rava potovati v Berlin k nemškemu cesarju. — Španskemu kralju so na vrt pognali bombo, ki pa k sreči ni razletela. — Na Angleškem so prejeli mnogo irskih zarotnikov. Imeli so veliko dinamita shranjenega, ter so res name-